

Gaswinning moet zorg baren

OPINIE AARDBEVINGEN

● Groningers moeten zich bemoeien met nieuwe plannen aardgaswinning

Door Jan Brouwer

De belangstelling voor de gevolgen van de gaswinning in het Noorden is tot op heden niet erg groot. Dat wekt verbazing. Dijkdoorbraken zijn niet langer denkbeeldig, bestaande industrieën lopen risico's, nieuwe bedrijven bedenken zich wel twee keer om zich hier te vestigen, historische gebouwen raken in verval, woningen en boerderijen dreigen in te storten en ten slotte het allerbelangrijkste: mensenlevens lopen een reëel gevaar.

Wereldwijd lopen mensen te hoop tegen de controversiële manier van gaswinning die te boek staat als fracking. Men spuit grote hoeveelheden chemische vloeistof in de grond om het gas hiermee uit het poreuze gesteente te drijven. Hier kan de NAM gewoon zijn gang gaan, zonder enige vorm van protest.

Die berustende houding kan verschillende oorzaken hebben. Of de bevolking laat de ellende gelaten over zich heen komen, of de mensen denken dat de overheid hun probleem wel oplost of men onderschat de problemen. Geen van drieën is verstandig.

Over de gevolgen van de bodemdaling is het Staatstoezicht op de Mijnen klip en klaar. Niet alleen het aantal bevingen, maar ook de kracht ervan zullen bij een gelijkblijvende gasproductie in de nabije toekomst toenemen. Deze inspectiedienst van het Ministerie van Economische Zaken schat de kans op 7 procent dat zich dit jaar een beving voordoet met een kracht van 3.9.

Als we de bovenwaarde van 5 van het KNMI hanteren, dan is er de komende 12 maanden zelfs een kans van 7 procent op een zwaardere aardbeving dan 3.9. Die laatste voorspelling hangt samen met de waarden gemeten in vergelijkbare buitenlandse velden: in een Noord-Duits gasveld deed zich een magnitude van 4.4 voor en in een Amerikaans veld met het gas op dezelfde diepte als in Groningen had de be-

▲ Jan Brouwer vindt dat Groningers een te groot vertrouwen stellen in de overheid als het gaat om gaswinning. Foto: archief ANP

ving zelfs een kracht van tussen 4.3 en 4.8. Dat is ruim 20 keer sterker dan de zwaarste aardbeving in Groningen tot nu toe.

De voorspellingen waren voor minister Kamp in februari al reden om een elftal nieuwe onderzoeken uit te zetten. En ook – zo deelde het Staatstoezicht mee – om de NAM te dwingen een nieuw winningsplan op te stellen. Volgens de Mijnbouwwet kan de minister zijn goedkeuring voor een winningsplan intrekken dan wel onthouden, indien een exploitant onvoldoende in staat is de risico's van bodembeving te beteugelen.

De mooiste oplossing zou ongetwijfeld een technische zijn. Op een vermindering van de staatsinkomsten zit niemand in het huidige economische klimaat te wachten. De kans op een pasklaar antwoord van de NAM is echter helaas niet bijster groot.

Burgers, belangengroeperingen alsook lokale besturen, provincies en waterschappen doen er daarom verstandig aan om zich als derde belanghebbenden intensief in de procedure van het nieuwe winningsplan te mengen. Van een juridisch kansloze situatie is geen sprake.

Een overheid kan en mag niet toestaan dat de veiligheid van haar onderdanen in gevaar wordt gebracht. Hoe groot de economische belangen ook zijn. Europese jurisprudentie wijst dit uit. Dat gevaar moet dan wel eenduidig en overtuigend in kaart worden gebracht!

Groningers zijn echter klagers noch actievoerders. Dat bleek mij afgelopen vrijdag nog weer bij een debat in Middelstum met deelname van onder anderen Kamerleden van drie politieke partijen over de gevolgen van aardgaswinning. Niet voor niets daar. Het ligt op 5 kilometer van Huizinge, het dorp waar zich augustus vorig jaar de zwaarste beving tot nu toe voerde: 3.6. Wie verwachtte dat de zaal uit zijn voegen zou barsten, heeft het mis.

Van de bereidheid tot burgerlijke ongehoorzaamheid bleek mij erg weinig. Groningers hebben vertrouwen in de overheid. Maar vertrouwen is niet altijd goed. TV-ster, crocodile hunter Steve Irwin vertrouwde erop dat pijlstaartroggen niet achterwaarts zwemmen. Dertig seconden nadat hij dit aan zijn cameraman ter geruststelling meedeelde, was hij dood.

Prof. mr.dr.J.G. Brouwer deed vijf jaar onderzoek naar het beleid van staten om de beschikbaarheid van strategische en kritische grondstoffen zeker stellen. Hij is directeur van het Centrum voor Openbare en Veiligheid (RUG).

”
Groningers zijn klagers noch actievoerders